

Ca l'Estevenés

Gisclareny

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Al veïnat del Coll de la Bena a l'oest de la Casa nova i sota de Cal Endal i Cal Gascó
Emplaçament	Pista de Bagà a Coll de la Bena (15 pk) poc abans d'arribar al coll a l'esquerra hi ha el veïnat.
Alçada:	1407,9
Coordenades:	
Latitud:	42.25669
Longitud:	1.76811
UTM Est (X):	398388
UTM Nord (Y):	4679011

Classificació

Número de fitxa	08093 - 135
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Popular
Segle	XVII-XIX
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	En ruïna, coberta de vegetació i a punt d'enderrocar-se
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08092A005000250000YH
Fitxes associades:	
Cal Gascó	
Cal Endal	
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	dv., 04/10/2019 - 02:00

Descripció

Construcció situada al veïnat del coll de la Bena a l'oest de la Casanova i separada de cal Endal i cal Gascó per mitjà d'un camí veïnal que hi ha sota de les dues primeres. Està assentada en un vessant de la muntanya mirant a migdia cap els planells de coll de la Bena i damunt del camí ral de Bagà a Gósol passant per Gisclareny. La casa, formada per un volum principal amb les pallisses i coberts al voltant d'una era i delimitada per un mur o baluard de pedra, reuneix les característiques pròpies de les masies de Gisclareny. El cos principal és de planta rectangular amb dues crugies i compost per una planta baixa, un primer pis i golfes coberts amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener perpendicular a la façana principal que mira a migdia. En quant a la distribució de les obertures val a dir que hi ha un predomini del massís respecte el buit en la majoria de les façanes llevat de la principal on s'obren dues eixides sobreposades en la planta primera i sota teulada amb balcó i barana de fusta i situades a la meitat est. L'altre meitat està ocupada per dues finestres rectangulars amb bastiment i llinda de fusta. La porta d'entrada es troba a la façana est on al damunt seu hi ha una finestra quadrada. L'aparell és de maçoneria de carreus de pedra mal treballats i escairats units amb argamassa de calç de color ocre i col·locats en filades més aviat irregulars i aleatòries. Una part de la construcció té un aparell de tàpia i revestiment de color groguenc. El conjunt està completament cobert de vegetació. Adossat a la part sud-est hi ha la pallissa formada per un volum quadrangular d'una sola planta cobert amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener perpendicular a la façana principal. Aquest cos presenta les obertures obertes a l'era de batre situada davant de la masia i sostinguda per murs de contenció. L'aparell constructiu d'aquest edifici també és de maçoneria de pedra mal treballada i escairada i unida amb un morter molt pobre. Tancant l'era per la banda de ponent hi ha un tercer cos rectangular cobert amb teulada d'un únic vessant sostinguda per pilars de maçoneria i bigues de fusta. El conjunt està en un avançat de ruïna i amenaça en caure.

Observacions:

Malgrat la seva ruïna hem pogut saber com era la casa gràcies a la documentació obtinguda del catàleg de masies i també per l'anàlisi dels seus paraments. No sembla ser un edifici anterior al segle XVII amb ampliacions al segle XVIII i potser també el XIX. Aquestes fases constructives es poden apreciar encara en els seus paraments. El terme Estevenés no apareix fins a mitjans del segle XX i no es troben més referències documentals referent a aquest nom abans d'aquest segle. Per contra E. Martín en l'amillament de 1863 troba el terme de Jep Esteve amb la qual cosa hem interpretat que seria la mateixa casa amb diferent nom.

Història

Segons E. Martín l'origen de la casa seria el mateix que la resta de construccions del coll de la Bena sense saber quines d'elles correspondrien amb els masos Coll i Carbonell o mas Over o Alber, la casa de la collada i cal Frare esmentats a partir del segle XVI (Martín, E; 2005). El nom de Cal Esteve, Estevenés o Jep Esteve apareix esmentat com a tal per primera vegada en l'amillament de 1863 (ACA, llibret de compliment pasqual. Amillament 1863). Desconeixem qui l'habitava anteriorment amb la qual cosa resulta difícil saber a qui corresponia en el cadastre de 1776. En el document citat per Martín especifica que el cap de casa era Joan Tor, hi havia 3 persones més grans de 7 anys, pagava 135 rals de contribució rural, 60 d'urbana i 80 de caps de bestiar. Sembla que la casa no va sobreviure el flux migratori de 1900 on deuria quedar deshabitada.

Bibliografia

CABALLÈ CANTALAPIEDRA, F (1995). Les tres-centes cases de Gisclareny. Albí. MARTIN, E (2005). Una mirada sobre la història de Gisclareny. annex. 21 i 22. DDAA (2007) Catàleg específic de masies i cases rurals de Gisclareny. Fitxa. 033. Annex a la normativa.(dades històriques a les masies incloses). ACA. Llibret de compliment pasqual 1863.

